

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: BREV TIL: Heiberg, Johanne Luise FRA: Heiberg, Johan Ludvig (1855-07-01)

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "BREV TIL: Heiberg, Johanne Luise FRA: Heiberg, Johan Ludvig (1855-07-01)", i *Fra det Heibergske Hjem*, J. H. Schultz Forlag, s. 353. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002922578-000-shoot-L0029225780000078.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Fra det Heibergske Hjem

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Søndag Aften, 1ste Juli 1855.

Min kjære Hanne!

Det forekommer mig, at jeg har saa Meget at sige og fortælle Dig, og det er da Intet Under, siden det næsten er 8 Dage siden jeg skrev Dig til. Men Sagen er, at jeg daglig har ventet Brev fra Dig, og denne usædvanlige Pause begyndte allerede at forurolige mig, da jeg igaar heldigviis hørte af Marie Welding, at hun havde havt Brev fra Dig i Torsdags, og at Du havde det godt. 1) Det var et heldigt Tilfælde, at jeg igaar virkelig gjorde Alvor af at besøge hende, hvilket jeg længe har havt isinde, thi ellers havde jeg endnu været i Uvished. Hun sagde mig rigtignok, at Du havde bedet hende om at gaae ud til mig og bringe Hilsen fra Dig, men hun tilføiede, at det havde været hende umuligt at faae Tid dertil. Jeg sad en Tidlang og converserede hende, og hun var ganske i sit sædvanlige Humeur, oprømt, lidt skarp i sine Bemærkninger, talende med Deeltagelse om alleslags Bynyheder og andre meer eller mindre ligegyldige Ting. Da jeg vilde tage Afsked, sagde hun, at hun havde en Tjeneste at bede mig om, nemlig om jeg vilde modtage hendes Lysekroner og Taffeluhret og opbevare dem for hende indtil videre. Det frapperede mig, men da jeg jo nok havde hørt ymte om, at Weldings Affairer vare derangerede, og at der maaskee forestod en Fallit, blev jeg betænkelig og sagde, at jeg nu vilde være oprigtig imod hende og spørges. 354Hende, om Hensigten med hendes Begjæring skulde være, at hun vilde skjule disse Gjenstande, i hvilket Tilfælde det kunde blive en farlig Sag baade for hende og mig. Hun svarede mig, og tilsyneladende med al Aabenhjertighed, at saaledes var det ikke meent, men hun skulde flytte om ganske kort Tid og havde da ikke Plads til disse Gjenstande. Jeg spurgte hende, hvor hun skulde flytte hen, men hun sagde, at hun vidste det endnu ikke; hun vilde sælge hele sit Bohave (hun sagde ikke, at Andre vilde sælge det), men de to omtalte Gjenstande vidste hun for Øieblikket ikke at anbringe, naar hun ikke vilde lade dem gaae for Spotpriis. Under disse Omstændigheder sagde jeg, at hun kunde sende mig dem. Lysekronen vil jeg hænge op i Spisestuen, og Taffeluhret vil jeg sætte paa Chiffonieren i den gule Stue. Under denne Samtale kunde jeg ikke undlade, da hun selv gav mig Anledning dertil, at lade falde nogle deeltagende Ord om det Beklagelige i hendes Stilling. Jeg havde længe seet, at hun havde Taarer i Øinene, men ved en venlig Tiltale af mig brast hun ud i en Strøm af Graad, der bevægede mig saa meget mere, som jeg veed, hvad der hører til, for at hun skal give tabt i sin Stolthedsfølelse. Hun sagde ogsaa, at det var første Gang, hendes Følelse saaledes var løbet af med hende, at jeg var den Eneste, der havde seet hendes virkelige Sindsstemning, men at hun ikke fortrød det, fordi hun vidste, at hun i mig havde en oprigtig og trofast Ven, paa hvem hun stolede i Eet og Alt. Du kan tænke, at saadanne Ord maatte røre mig, især hos en Person, som jeg idetmindste engang har holdt meget af. Jeg forsikkrede hende, at hun ikke skulde gjøre falsk Regning, naar hun stolede paa min Hengivenhed, og at jeg vilde være glad ved at være hende til Tjeneste i Alt, hvor hun kunde behøve min Hjælp. Derpaa bad hun mig undskylde, at hun ikke fulgte mig ud igjennem Boutiquen, men hun turde ikke lade sig see med sit forgrædte Ansigt. Jeg gik da, og saaledes endte denne lilles. 355Scene, der kom mig saa uventet som et Lynslag ved klar Himmel.

Dette var det Første og Mærkeligste af hvad jeg vilde fortælle, men jeg har endnu Et og Andet, skjøndt det maaskee ikke har samme Interesse for Dig. Jeg vil begynde med, at jeg forleden havde et Besøg af vor Vielsespræst, den gamle Hansen i Slingerup. 1) Han er nu over 82 Aar, men synes idetmindste 10 Aar yngre, end da han viede os for 24 Aar siden. Han er bleven rask og rørig, saa det er en Glæde at see det. Han spurgte, om vi aldrig kom til Slingerup, for at see den nye Præstegaard, han har faaet efter Byens Brand. Jeg sagde da, at jeg havde tænkt, vi skulde gjøre et Besøg der til næste Sommer, i Anledning af vort Sølvbryllup, dog ikke paa selve Dagen, som jeg tænkte, vi tilbragte i Udlandet, naar Du for tredje Gang reiste til Badet, og jeg — hvad til næste Aar vel lader sig gjøre — ledsagede Dig paa Reisen. Denne Plan, at komme næste Aar til Slingerup, fandt han fortræffelig, saa meget mere, som det næste Aar tillige er hans Embeds-Jubilæum; det er to Fester, knyttede til samme Sted i samme Aar.

Min stakkels Moder er i denne Tid meget vanskelig at regjere. Hun har nu begyndt at sidde i Havedøren eller paa Havetrappen, ja hun har endog i det sidste Par varme Dage spiist til Middag paa samme Sted. Men nu har hun tillige sat sig i Hovedet, at hun vil ned i Haven, for at spadserere der, som hun kalder det. Og ikke Nok dermed, men hun vil absolut ned ad den steile Havetrappe, hvilket jeg paa det Bestemteste har sagt hende, ikke maatte skee, men hun vil kun den Vei, og paa ingen Maade den anden. Jeg havde i den Anledning en meget ubehagelig og uhyggelig Scene med hende iforgaars. Da hun var kommen i den aabne Havedør, lod hun mig og begge Pigerne kalde, for at jeg skulde see, hvor let de kunde bære hende ned ad Trappen og op igjen. Da jeg sagde, at det aldeles ikke maatte skee, erfarede jeg, s. 356at der allerede var holdt Prøve paa Forestillingen, idet Pigerne Dagen iforveien havde paa hendes Anmodning baaret hende ned og strax efter op. Jeg sagde til Pigerne, at det var meget urigtigt af dem at gjøre Sligt uden min Tilladelse, og at det ikke maatte gjentages, hvorpaa jeg sendte dem ud af Stuen. Da jeg var bleven allene med min Moder, vilde jeg tale hende tilrette, men til ingen Nytte; hun var ligesom i Feber for at faae sin Villie. Ingen, som er dømt til at henrettes, kan med større Hæftighed trygle om Benaading, end hun om at komme ned af Havetrappen. Hun sagde endelig, at naar jeg nægtede det, skulde hun nok alligevel faae Pigerne til at gjøre det, hvorpaa jeg forsikkrede hende, at jeg skulde sige til Pigerne, at enhver af dem, som overtraadte min bebestemte Befaling, skulde øieblikkelig forlade sin Tjeneste. Dette sagde jeg nu imidlertid ikke til dem, men paalagde dem alligevel alvorligt ikke at føie min Moder i saadanne Indfald. Derpaa forlangte min Moder, naar jeg ikke vilde tillade Pigerne at bære hende, at jeg da øieblikkeligt skulde give hende Armen, hun vilde da, støttet til den, selv gaae ned af Trappen, hvilket var hende ganske let. Jeg saa ingen anden Udvei end at smutte bort,

uden at hun bemærkede det, hvorpaa jeg sendte Caroline ind til hende, for at være hos hende og passe paa hende, da jeg frygtede for, at hun skulde prøve paa at reise sig ganske allene, for at gaae ned af Trappen. Caroline beroligede hende meget godt, og da hun nu for første Gang fik sin Middagsmad i Havedøren, fandt hun Behag deri, og talte ikke mere om den halsbrækkende Plan, og synes nu for det Første at have opgivet den. Men da jeg kom ud til Marie, bebreidede hun mig, at jeg kunde være saa haard imod min Moder, og sagde, at hun maatte give mig Uret, thi der var slet ingen Fare ved Transporten. Jeg svarede hende, at jeg var af den modsatte Mening, og at det maatte forblive ved min Bestemmelse. — Det er ikke undgaaet min Opmærksomhed, at Spiisningen i Havedøren kans. 357blive Dig meget byrdefuld efter Din Hjemkomst, men jeg har tillige betænkt, hvorledes den kan ophæves. Jeg antager, at naar Du er kommen hjem, tage vi en kort Tid paa Landet, og imidlertid kan da Havestuens Reparation, Gibsning, Hvidten og Reengjøring foretages, saa at min Moder da kommer igjen i sin gamle Vane; og imidlertid bliver Luften koldere, saa at der neppe bliver Spørgsmaal om igjen at benytte Havestuen.

Forleden besøgte jeg Frøken Harboe og beundrede Dit Arrangement af hendes Værelse. 1) Ved samme Leilighed besøgte jeg Søren og hans Kone for første Gang. 2) Idag sendte Caroline Petersen mig 3 deilige Mosroser, som hun havde klippet af et Træ, hun har, og som jeg skal have givet hende, hvilket jeg ikke husker. Vor egen Have holdes meget pænt af Gartneren. Roser er der endnu ingen af, kun smaa Knopper. Jasmin og Caprifolium er udsprungen i disse Dage, Syrenerne og Guldregnen ere saa godt som forbi, Tjørnene blomstre endnu, især er den dobbelte Rødtjørn i fuld Pragt.

Iforgaars havde Elisabeth Hauch Bryllup med Hostrup, uagtet han, saavidt jeg veed, endnu ikke har faaet Præstekald. 3) Efter Vielsen tage de til Hellebæk. Jeg skal med det Første ud og gratulere Forældrene.

Dersom gamle Rosenkilde har fulgt sin Plan — men det kan man aldrig vide om ham — saa er han igaar reist til Paris, for at anstille Sammenligning mellem M elle Rachel og hendes Concurrent, M elle Ristori. 4) Udbyttet bliver neppe betydeligt. Og som han skal gjøre Alt paa en original Maade, er han reist med Diligencen, for at komme gennem Slagelse. Jeg formoder, han kommer ikke længere, men bliver i Slagelse med det Samme.

Artiklen af Berlings Tidende kan jeg endnu ikke undvære, thi jeg har virkelig skrevet et Svar, som imorgen skal sendes Nathanson. 5) I mit næste Brev haaber jeg at kunne sende begge Dele. For idag følger til Erstatning en ret morsom og fornuftigs. 358Artikel af Ydun, der ikke mere kaldes Dametidende, men æsthetisk Ugeskrift. 1) Dog medfølger idag et Billede, forestillende Mad. Davidsens Hatte; jeg synes, jeg kjender den, som jeg forærede Dig. Mad. Davidsens Hatte høre altsaa med under det Æsthetiske.

I Onsdags Aftes tog jeg en Vogn og kjørte til Sølyst, hvor jeg tog Afsked med Fru Suhr inden hendes Reise. Frøken Freuchen 2) ledsager hende.

Nu er Klokken slagen tolv, nu gjør Hunden Skaftet. 3) Ja den slog endog Eet. Nu gaaer jeg iseng, Du er nok nærmere ved at staae op. God Nat, min kjære Hanne ! Nu vil jeg sove og see at drømme om det Brev, jeg venter imorgen tidligt med al den Vished, hvormed menneskelige Ting kunne ventes. Man bør egenlig aldrig sige » vente « , men » haabe « . — God Nat !

Mandag Formiddag.

For lidt siden kom Dit Brev, og det gaaer nu som sædvanligt, at jeg maa skynde mig, for at faae mit Svar bort samme Dag. Deraf maa det komme, at der er Spørgsmaal, som ikke ere besvarede. Men jeg skal nu, uden at afvente nyt Brev fra Dig, skrive igjen, og see at faae de manglende Svar skrevne. Nu vil jeg i Hast besvare nogle af dem, som findes i Dit sidste Brev. Samwer har sendt Stykket, men jeg har endnu ikke læst det, især fordi Lene sagde mig, at det slet ikke kunde bruges; men jeg skal læse det i disse Dage. 4) — Hvad jeg gjorde den omtalte Løverdag, veed jeg sandelig ikke, og nu har jeg ikke Tid til at tænke efter, men maaskee jeg i næste Brev kan besvare det. Martensen har jeg længe ikke seet, men skal gaae til ham og bringe Hilsenen fra den sukkende Ægtemand. Mødet i Dresden bliver der vel neppe Noget af; jeg troer, at Planen at tage lidt paa Landet efter Din Hjemkomst er bedre, og derimod at gjemme Udlandet til næste Sommer. Men lad Dette endelig ikke afholde Dig fras. 359at gjøre den bestemte Tour, og gjør den med al den Ro og Tid, som behøves til en nyttig Eftercuur. Du har i det Hele slet ikke, saaledes som forrige Aar, ladet mig vide, hvorledes Curen bekommer Dig. Jeg venter Efterretning derom. — Tak for Skjorterne ! jeg glæder mig meget til dem ; men lad ikke Toldvæsenet tage dem fra Dig. — Opgivelsen af Vinduesmaalet kommer nu vist for sildigt, siden Du allerede er i Franzensbad ved Modtagelsen af dette Brev. Jeg vil dog sende det. Marie har maalt med en Alen : Høide : 3 Alen 12¾ Tomme, Brede : 2 Alen 2¼ Tomme. Jeg har maalt med en lille Tommestok : Høide : 3 Alen 13½ Tomme, Brede : 2 Alen 3 Tommer. Hvilket der nu er det Retteste, veed jeg ikke, men antager, at Maries Maal er sikkrest. Iøvrigt bemærkes, at en østerrigsk Alen er 2 à 3 Linier mindre end en dansk.

Og nu Farvel for denne Gang, min kjæreste Hanne ! Velkommen til Franzensbad ! Du skal snart høre nærmere fra

Heiberg, Johan Ludvig, *Fra det Heibergske Hjem,*

Din
J. L. Heiberg.

Tak for den smukke Fjer !